

Tijdelijke vervangcapaciteit - FAQ

Datum: 5/12/2023

Wanneer en voor wie?

Kan er tijdelijke vervangcapaciteit worden aangevraagd wanneer een organisator zelf beslist om een locatie te sluiten?

Neen, dit kan niet.

Tijdelijke vervangcapaciteit is enkel voor locaties die stoppen omwille van

- schorsing of opheffing van de vergunning door Opgroeien;
- faillissement;
- overmacht.

Wat betekent 'overmacht'?

Volgens de rechtspraak is overmacht een 'onoverkomelijk beletsel' om een verbintenis na te komen.

Een externe en onvoorzienbare omstandigheid maakt de nakoming van de verbintenis volstrekt onmogelijk en kan niet aan de schuldenaar verweten worden.

Overmacht zijn onvoorspelbare, plotse situaties: een ongeval, ziekte, overlijden, brand, overstroming, ...

Kan een gemeente bij de organisatie van tijdelijke vervangcapaciteit de toegang beperken tot kinderen uit de eigen gemeente?

De organisator die de subsidie krijgt, moet toegankelijk zijn voor alle gezinnen die de plotse opvangnood hebben. Men mag niet op voorhand gezinnen uitsluiten omdat ze niet in de gemeente wonen.

Als het opvangaanbod niet volstaat voor alle vragen van deze gezinnen, mag men wel voorrangsregels toepassen, als dit in een beleid toegelicht en gemotiveerd wordt.

Als een lokaal bestuur zelf vergunde opvang organiseert en tijdelijke vervangcapaciteit aanbiedt, kan het hoogstens bij een gelijktijdige vraag van verschillende gezinnen voorrang geven aan eigen inwoners.

Organiseert het lokaal bestuur zelf geen tijdelijke vervangcapaciteit, dan bepaalt de organisator van de vervangcapaciteit welke gezinnen voorrang krijgen. Het geven van voorrang aan eigen inwoners mag geen criterium zijn voor geïnteresseerde organisatoren om toestemming te vragen aan Opgroeien.

Kunnen de plaatsen van de tijdelijke vervangcapaciteit ook worden ingevuld met andere kinderen bv. van een wacht/noodlijst?

De tijdelijke vervangcapaciteit kan enkel voor baby's en peuters van de getroffen gezinnen door een schorsing, opheffing, faillissement of overmacht.

Mag de opvanglocatie aanvullend andere kinderen opvangen? Aan welk tarief?

De tijdelijke vervangcapaciteit is enkel voor de opvang van baby's en peuters van de getroffen gezinnen door een schorsing, opheffing, faillissement of overmacht.

Als de organisator op de locatie van de tijdelijke vervangcapaciteit ook bijkomend andere kinderen wil opvangen, dan moet de organisator hiervoor een vergunning aanvragen. Het tarief hangt af van de subsidietrapp.

Wat is extra capaciteit en wat is aanvullend invullen van het bestaande aanbod?

Als er onthaalouders bereid zijn om tijdelijk extra kindjes op te vangen, dan zou die oplossing voorrang moeten krijgen en is de subsidie niet van toepassing.

De subsidie tijdelijke vervangcapaciteit is enkel van toepassing als er geen voldoende oplossing kan gevonden worden in het bestaande vergunde aanbod.

Mag ik kinderen opvangen op de tijdelijke vervangcapaciteit van andere locaties die stoppen door een schorsing, opheffing, faillissement of overmacht?

Als je kinderen wil opvangen van een andere locatie die in aanmerking zouden komen, dan moet het lokaal bestuur van die gemeente daarvoor ook een aanvraag indienen.

Het betrokken lokaal bestuur moet altijd eerst op zoek gaan naar een permanente, reguliere opvangmogelijkheid. Is er geen oplossing, dan kunnen ze ook bij jou aankloppen en aan Opgroeien de toestemming vragen om deze kinderen op te vangen in jouw locatie.

Mogen kinderen die de 2,5 jaar zijn eventueel vervroegd naar school?

Dit kan een oplossing zijn voor de kinderen die de instapleeftijd van 2,5 jaar hebben bereikt. In overleg met het departement Onderwijs is afgesproken dat bij een schorsing, opheffing, faillissement of overmacht van een kinderopvang een afwijking van de instapdata mogelijk is. De betrokken school moet akkoord gaan.

Welke voorwaarden gelden?

Aan welke vergunningsvoorwaarden moet voldaan worden?

Als organisator van tijdelijke vervangcapaciteit zijn de vergunningsvoorwaarden van toepassing, behalve het hebben van een buitenspelmogelijkheid en een specifiek brandveiligheidsattest

In praktijk is dit echter niet steeds evident. We verwachten dat de organisator alles in het werk stelt om de opvang op een verantwoorde en veilige manier te organiseren en dat de kind-begeleidersratio en de

leefgroepgrootte altijd gerespecteerd worden. Als er bepaalde vergunningsvoorwaarden moeilijk gerespecteerd kunnen worden, laat ons dan weten in de aanvraag hoe je daar mee zal omgaan.

Hoe lang?

Is er een beperking in de duur van de vervangcapaciteit?

Ja, bij een schorsing loopt de tijdelijke vervangcapaciteit over de volledige periode van de schorsing. Bij een opheffing van de vergunning, loopt de tijdelijke vervangcapaciteit tot 12 maanden na de sluiting.

Wat als een geschorste locatie voor het einde van de schorsing zelf de opvang stopzet?

De tijdelijke vervangcapaciteit bestaat voor de periode van schorsing van de vergunning. Als de geschorste locatie zelf de opvang stopzet voor het einde van de schorsingsperiode kan de tijdelijke vervangcapaciteit en de subsidies doorlopen. De vervangcapaciteit kan in dat geval doorlopen voor 12 maanden vanaf de startdatum van de schorsing.

Is er bij het realiseren van tijdelijke vervangcapaciteit de garantie dat deze organisator bij de herinzet van de vrijgekomen subsidies de trap 2 subsidie zal krijgen?

Neen. De toekenning van de middelen voor vervangcapaciteit en de procedure voor de duurzame hertoekenning van de opgeheven subsidie worden niet gekoppeld. Zo vermijden we een langere procedure voor de aanvraag van subsidies voor vervangcapaciteit.

De snelheid van operationalisering en de nabijheid bij de opgeheven locatie criteria zullen wel criteria zijn bij de beslissing tot herinzet van de subsidie.

Is er een regeling voor verlies van inkomen voor de organisator als ouders elders een definitieve opvang vinden?

Neen. De organisator moet nagaan hoe het financieel en organisatorisch mogelijk en haalbaar is om de tijdelijke vervangcapaciteit te organiseren.

Ouders zijn vrij om een definitieve oplossing te zoeken en dat is ook de bedoeling.

De tijdelijke vervangcapaciteit is een tijdelijke oplossing waarvan de duur niet op voorhand kan gegarandeerd worden. Opgroeien kan een schorsing op elk moment stopzetten. Na een faillissement kan er op korte termijn een overname komen. De tijdelijke vervangcapaciteit is dan niet meer nodig.

Hoe gebeurt de opzeg van de vervangopvang wanneer de geschorste opvang terug open mag?

Tijdens de vervangopvang werd het contract met de geschorste opvang tijdelijk on hold gezet.

De tijdelijke vervangcapaciteit stopt bij het einde van de schorsing, wanneer de ouders normaal gezien onmiddellijk terug kunnen naar hun oorspronkelijke opvang.

De tijdelijke vervangcapaciteit bestaat slechts omwille van een schorsing. Daarom zou het contract moeten voorzien dat een ouder terug naar de andere opvang kan teruggaan zodra de schorsing afloopt.

Mocht dit niet zo geregeld zijn, dan raden we aan om in onderling overleg een redelijke opzegtermijn af te spreken.

Waar?

Kan ik tijdelijke vervangcapaciteit organiseren in de geschorste locatie?

Ja. Je mag als vergunde organisator de opvang realiseren in de geschorste locatie, op voorwaarde dat de locatie voldoet aan de vergunningsvoorwaarden. Of er problemen waren met de infrastructuur, kan je navragen bij klantenbeheer.

Op welke andere locatie mag de tijdelijke vervangcapaciteit worden gerealiseerd?

- Op een andere locatie zonder vergunning
- Op een vergunde locatie met extra plaatsen bovenop de vergunde capaciteit

Binnen welke afstand kan de vervangcapaciteit aangevraagd worden?

Er moet een alternatief gezocht worden zo dicht mogelijk bij de geschorste locatie. Als er niet voldoende mogelijkheden zijn dichtbij de geschorste locatie en er zijn verder gelegen alternatieven, dan kunnen die aangevraagd worden als tijdelijke vervangcapaciteit.

Met welke medewerkers ?

Kan de organisator van de vervangcapaciteit medewerkers overnemen van de huidige organisator?

De inzet van de kinderbegeleiders is afhankelijk van hun statuut. Voor arbeidsrechtelijk advies kan je bij het sociaal secretariaat terecht. Voor de terbeschikkingstelling van werknemers bestaat specifieke regelgeving.

Mogen kinderbegeleiders van een geschorste of opgeheven opvanglocatie ingezet worden bij de begeleiding van de tijdelijke vervangcapaciteit?

Bij een schorsing of opheffing van een vergunning, gaat Opgroeien na welke risico's er in de opvang effectief voorhanden zijn, eventueel samen met het Vlaams Expertise Centrum Kindermishandeling. Voor dit onderzoek gevoerd is, kunnen we moeilijk uitspraken doen over de geschiktheid van de verschillende individuele kinderbegeleiders. Vanuit het voorzorgsprincipe moet goed afgewogen worden om kinderbegeleiders van een geschorste kinderopvanglocatie elders tewerk te stellen.

De vervangende organisator is verantwoordelijk voor de selectie en aanwerving van de kinderbegeleiders die ingezet worden in de vervangopvang en moet die afweging maken. Als Opgroeien bij een aanvraag voor tijdelijke vervangcapaciteit vaststelt dat kinderbegeleiders van een geschorste of opgeheven locatie ingeschakeld zouden worden over wie gereede twijfel over integriteit bestaat, zal Opgroeien geen instemming verlenen voor de vervangcapaciteit.

De subsidie

Worden enkel de effectieve aanwezigheden gefinancierd of is er ook een financiering voorzien voor de gewettigde afwezigheden (= respijtdagen)?

Opgroeien financiert enkel de aanwezigheden. Er is geen volledige regeling voor inkomenstarief en er zijn dus geen respijtdagen. Een organisator kan zelf een regeling voorzien als een kind afwezig is, in lijn met wat de ouder normaal betaalt.

Worden de opvangdagen van de tijdelijke vervangcapaciteit meegenomen op de fiscale fiche?

Deze vraag wordt momenteel bekeken met de Federale overheidsdienst.

Mag men uitzonderlijk een stagiaire inschakelen om voldoende personeel te hebben voor de vervangcapaciteit?

Een begeleider in de tijdelijke vervangcapaciteit moet voldoen aan de voorwaarden van de kwalificaties van de kinderbegeleiders in de vergunde opvang.

Een 7de jaars stagiair kan niet meetellen omdat de stagiair niet voldoet aan de voorwaarden. De stagiair moet kunnen leren en mag geen eindverantwoordelijkheid dragen. Dat staat ook vaak in de stageovereenkomst met de school.

Gezien de beperkte duurtijd, zal Opgroeien echter niet handhaven als:

- de stagiair niet alleen in de groep staat;
- er een akkoord van de school is;
- de organisator altijd de veiligheid en integriteit van de kinderen garandeert.

Kan de subsidie toegekend worden met terugwerkende kracht tot de start van de vervangopvang?

Zolang er geen toestemming verleend is, is er geen garantie op subsidie.

Als een organisator het risico genomen heeft om kinderen van getroffen ouders op te vangen en nadien de krijgt, dan kan de subsidie teruggaan tot de start van de opvang. De subsidie start ten vroegste vanaf de dag na de schorsing of sluiting.

Komt een voorziening die geen subsidie krijgt van Opgroeien in aanmerking om vervangcapaciteit aan te bieden voor ouders die bij hun huidige organisator inkomenstarief betaalden?

Ja. Elke organisator met een actief vergunde kinderopvanglocatie baby's en peuters komt in aanmerking om tijdelijke vervangcapaciteit te organiseren, ook als de ouders inkomenstarief betaalden. Dit tarief blijft behouden.

Mogen of moeten kinderen die opgevangen worden op de tijdelijke vervangcapaciteit doorgegeven worden met de opvangprestaties voor Kinderopvangtoeslag of inkomenstarief?

Neen, kinderen die opgevangen worden op de tijdelijke vervangcapaciteit registreer je apart en mag je niet doorgeven via de opvangprestaties. Je geeft de nodige informatie op bij de maandelijkse aanvraag subsidies.

De ouders

Wat met vragen van ouders over opzeg, terugkrijgen van waarborg of al betaalde opvang?

Opgroeien is niet bevoegd om tussen te komen bij contractuele geschillen. Op [onze website](#) vinden ouders informatie waar ze terecht kunnen met hun vragen.

Wat als contracten van de huidige organisator met de ouders niet in orde zijn?

Als ouders door de nalatigheid van de huidige organisator geen (correct) contract hebben, mogen zij daar het slachtoffer niet van zijn. Zij kunnen van de tijdelijke vervangcapaciteit gebruik maken.

Krijgen ouders die gebruik maken van tijdelijke vervangcapaciteit een fiscaal attest?

Ja. De organisator van vervangcapaciteit moet dus de fiscale attesten afleveren.

De procedure

Wie moet tijdelijke vervangcapaciteit aanvragen: de gemeente waar de opvang georganiseerd wordt of de gemeente waar de opvang gesloten is?

Het is de bedoeling dat het lokaal bestuur van de gemeente waar de opvang wegvalt de toestemming vraagt voor het realiseren van tijdelijke vervangcapaciteit. Dat lokaal bestuur heeft de regie in handen en het initiatief moet van hen komen. Het is niet de bedoeling om dit aan een ander lokaal bestuur door te sturen.

Het lokaal bestuur van de getroffen gemeente A mag ook locaties uit aangrenzende gemeenten aanspreken. Wenst een organisator uit die gemeenten tijdelijke vervangcapaciteit te realiseren, dan dient het lokaal bestuur van de gemeente A ook voor hen de aanvraag in.

Moet er een volledige inventarisatie zijn voor het lokaal bestuur een aanvraag kan indienen?

Neen. Als er zicht is op een deel van de potentiële initiatieven, kunnen ze gefaseerd bezorgd worden. Opgroeien kan dan sneller goedkeuren.

Het lokaal bestuur, Lokaal Loket Kinderopvang en de intersectorale medewerker kunnen best inschatten wat de impact is van tijdelijke uitbreidingen en of er na een eerste aanvraag nog bijkomende initiatieven nodig zijn om de getroffen gezinnen te helpen.